

## Nieuwsbrief ERF Updates - Nummer 11, 2015

Nummer 11, 2015

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

### INHOUDSOPGAVE

#### Hof

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2015:4261](#) 22-10-2015

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2015:5803](#) 04-08-2015

#### Rechtbank

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2015:6628](#) 03-11-2015

[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2015:7413](#) 28-10-2015

[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2015:6226](#) 28-10-2015

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2015:11113](#) 26-03-2015

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2014:7570](#) 27-08-2014

#### Centrale Raad van Beroep

[Centrale Raad van Beroep, ECLI:NL:CRVB:2015:3669](#) 20-10-2015

## RECHTSPRAAK

***Artikel 66 lid 3 SW 1956 (Edelweissroute) heeft niet onbeperkt terugwerkende kracht.***

Erflater is in 1998 overleden. Zijn enig erfgenaam doet in 1999 aangifte voor het successierecht. Hij laat daarin een Zwitserse bankrekening van erflater onvermeld. In 2014 doet de erfgenaam voor de inkomstenbelasting alsnog melding van dit banktegoed (verklaring vrijwillige verbetering). De inspecteur legt daarop een navorderingsaanslag successierecht op. De vraag is of deze navorderingsaanslag nog mogelijk is, gelet op het tijdsverloop sinds 1998.

Artikel 66 lid 3 SW 1956 is per 1 januari 2012 in werking getreden om de zogeheten Edelweissroute onmogelijk te maken. Bij buitenlands vermogen kan men zo de vervaltermijn van artikel 16 lid 4 AWR (12 jaar) niet meer 'uitzweten' en navordering niet meer voorkomen.

De rechtbank oordeelt dat de inspecteur in dit geval niet bevoegd was tot naheffing. Uit de letterlijke tekst van artikel 66 lid 3 SW 1956 volgt niet dat aan de bepaling onbeperkte terugwerkende kracht toekomt in die zin dat ook voor nalatenschappen als de onderhavige, waarvoor de bevoegdheid tot navordering op 1 januari 2012 reeds is vervallen (in casu in 2010), de in de tijd onbeperkte navorderingsbevoegdheid geldt. De bepaling spreekt immers van het 'niet vervallen van de bevoegdheid tot navordering'. Dit betekent dat de bevoegdheid tot navordering nog aanwezig diende te zijn bij de inwerkingtreding van de bepaling op 1 januari 2012 (zie ook Rb. Noord-Holland 18 juni 2015, ECLI:NL:RBNHO:2015:4824 ).

Volgens de rechtbank volgt uit de parlementaire geschiedenis en het overgangsrecht evenmin dat de wetgever de terugwerkende kracht ruimer heeft bedoeld. Tot slot wijst de rechtbank op de Aanwijzingen voor de regelgeving (Stcrt. 1992, 230) waaruit blijkt dat terugwerkende kracht van een (fiscale) regeling uitzondering is.

---

**Instantie:** Rechtbank Gelderland

**Datum uitspraak:** 03-11-2015

**ECLI:** ECLI:NL:RBGEL:2015:6628

**Zaaknummer:** AWB - 15 \_ 3029

**Rechters:** A.F. Germs-de Goede, R.A. Eskes en A.I. van Amsterdam

**Wetsartikelen:** 66 SW 1965 en 16 AWR

## RECHTSPRAAK

***Gratis afstand van recht van gebruik en bewoning. Geen verarming.***

De meerderjarigenbewindvoerder van moeder verzoekt machtiging om om niet afstand te doen van moeders zakelijk recht van gebruik en bewoning (art. 3:226 BW). Moeder is verhuisd naar een verzorgingshuis. Het genotsrecht hebben moeder en haar (eerder overleden) echtgenoot in het verleden voorbehouden bij de overdracht van het woon/winkelplan aan hun dochter en schoonzoon.

De kantonrechter heeft de machtiging verleend, onder de voorwaarde dat dochter en schoonzoon 24.000 euro vergoeden aan moeder.

In hoger beroep verleent het hof de machtiging *zonder* een tegenprestatie te verlangen.

Het is in het belang van moeder dat zij bevrijd wordt van de aan het genotsrecht verbonden (financiële) lasten. De kantonrechter heeft dan ook terecht machtiging verleend voor het doen van afstand.

In geschil is slechts of aanleiding bestaat voor een tegenprestatie. Dient aan het genotsrecht een bepaalde waarde toegekend te worden? Volgens het hof heeft dit persoonsgebonden recht voor moeder geen waarde, omdat zij het recht niet kan vervreemden of belasten. Voorts heeft moeder – en hebben haar eventuele schuldeisers – baat bij afstand, omdat zij zo bevrijd wordt van financiële verplichtingen. Het hof ziet geen grond voor enige tegenprestatie aan moeder.

---

**Instantie:** Gerechtshof 's-Hertogenbosch

**Datum uitspraak:** 22-10-2015

**ECLI:** ECLI:NL:GHSHE:2015:4261

**Zaaknummer:** F 200 169 187\_01

**Rechters:** E.L. Schaafsma-Beverluis, W.H.B. den Hartog Jager en A.M.M. Hompus

**Wetsartikelen:** 3:226 BW en 7:186 BW

## RECHTSPRAAK

***Bijstandsuitkering. Onverdeeld aandeel in nalatenschap is beschikbaar vermogen voor erfgenaam.***

A ontvangt in 2013 bijstand. A is voor 1/8 deel als erfgenaam gerechtigd in de in Turkije gelegen nalatenschap van haar vader die in 2006 overleed. Volgens de Raad beschikt A met dit erfdeel over middelen om in de noodzakelijke kosten van bestaan te voorzien in de zin van artikel 11 Wet werk en bijstand (WWB). De bijstand is volgens de rechtbank daarom terecht ingetrokken.

Volgens vaste rechtspraak (CRvB 30 september 2014, ECLI:NL:CRVB:2014:3190) moet de term 'beschikken' zo worden uitgelegd dat deze ziet op de mogelijkheid voor een betrokkene om de bezitting feitelijk aan te wenden om in de noodzakelijke kosten van bestaan te voorzien.

A heeft niet aannemelijk gemaakt dat zij haar aandeel in de nalatenschap niet kon opeisen omdat haar familie niet aan verdeling wenst mee te werken. De enkele stelling dat haar broers en zussen hiertoe niet bereid zijn, is onvoldoende. Dat aan een dergelijke procedure kosten zijn verbonden, laat onverlet dat A in redelijkheid over haar aandeel kon beschikken.

---

**Instantie:** Centrale Raad van Beroep

**Datum uitspraak:** 20-10-2015

**ECLI:** ECLI:NL:CRVB:2015:3669

**Zaaknummer:** 14-3113 WWB

**Rechters:** P.W. van Straalen, W.F. Claessens en L.J.A. Damen

**Wetsartikelen:** 11 WWB

## RECHTSPRAAK

### ***Geen afwijking van hoogte heffingsrente mogelijk.***

Een erfgenaam maakt bezwaar tegen de heffingsrente die de inspecteur in rekening brengt bij de aanslag erfbelasting (art. 30f AWR). Volgens de erfgenaam moet de belastingrente worden verlaagd naar het niveau van de rente op staatsobligaties.

Het staat de inspecteur noch de bestuursrechter echter vrij om een van de regeling in de AWR afwijkend rentepercentage toe te passen. Het verweer dat de heffingsrente onredelijk hoog is, kan de erfgenaam ook niet baten. De rechter mag niet de innerlijke waarde of billijkheid van de wettelijke regeling toetsen (art. 11 Wet AB). Gesteld nog gebleken is dat de regeling hier in strijd is met enige verdragsbepaling.

---

**Instantie:** Rechtbank Den Haag

**Datum uitspraak:** 26-03-2015

**ECLI:** ECLI:NL:RBDHA:2015:11113

**Zaaknummer:** AWB - 14 \_ 10304

**Rechters:** G.J. Ebbeling

**Wetsartikelen:** 30f AWR en 11 Wet AB

RECHTSPRAAK

***Verzwegen nalatenschapsgoed. Legitimaris kan geen beroep doen op artikel 3:194 lid 2 BW, ook niet naar analogie.***

Vader heeft zijn oudste dochter onterfd. Zij beroept zich op haar legitieme portie. Zij verwijt haar stiefmoeder en halfzuster dat zij vermogen van vader hebben verzwegen en stelt dat zij daardoor hun recht in de waarde van dat vermogen hebben verbeurd (art. 3:194 BW).

De rechtbank wijst de vordering van de legitimaris af, omdat zij geen deelgenoot is in de zin van artikel 3:194 lid 2 BW. De legitimaris is slechts crediteur van de nalatenschap (art. 4:79 BW).

De rechtbank ziet evenmin ruimte voor analoge toepassing van artikel 3:194 lid 2 BW. De legitimaris wijst tevergeefs op de uitspraak van Rechtbank Amsterdam van 15 december 2010 (ECLI:NL:RBAMS:2010:BP5496). Daarin ging het om analoge toepassing van artikel 3:194 lid 2 BW bij een wettelijke verdeling (art. 4:13 BW); het hof wees dit overigens af in hoger beroep.

---

**Instantie:** Rechtbank Amsterdam

**Datum uitspraak:** 28-10-2015

**ECLI:** ECLI:NL:RBAMS:2015:7413

**Zaaknummer:** C/13/584291 / HA ZA 15-335

**Rechters:** J. Kloosterhuis

**Wetsartikelen:** 3:194 BW en 4:79 BW

RECHTSPRAAK

***Bankrekeningen verzwegen aan mede-erfgenaam. Verbeurte aandeel daarin.***

De drie kinderen van moeder (X, Y en Z) zijn haar enige erfgenamen. Z heeft zich belast met de afwikkeling. Z informeert X en zijn notaris en raadsman niet over een aantal bankrekeningen. Zuster Y stemt hiermee in.

Volgens de rechtbank geldt voor zowel Y als Z dat is voldaan aan de voorwaarden van artikel 3:194 lid 2 BW. Zij hebben hun aandeel in de verzwegen rekeningen verbeurd aan X.

Dat Y en Z – naar eigen zeggen – hebben bedoeld de nalatenschap af te wikkelen naar de wens en in de geest van moeder, is geen geldige reden om X zijn aandeel in de nalatenschap deels te onthouden. Dat Y en Z uiteindelijk, toen X zelf het bestaan van de rekeningen had achterhaald, tot uitbetaling aan X zijn overgegaan, maakt dit ook niet anders. Ook het feit dat nog geen verdeling van de nalatenschap had plaatsgevonden, leidt niet tot een ander oordeel.

Y en Z handelden met het oogmerk om het aandeel van X zo klein mogelijk te houden. Zij zijn pas tot uitbetaling overgegaan toen duidelijk was dat zij hun houding van onwetendheid niet langer konden volhouden.

---

**Instantie:** Rechtbank Oost-Brabant

**Datum uitspraak:** 28-10-2015

**ECLI:** ECLI:NL:RBOBR:2015:6226

**Zaaknummer:** C/01/286408 / HA ZA 14-849

**Rechters:** A.E.M. Effting-Zeguers

**Wetsartikelen:** 3:194 BW

## RECHTSPRAAK

***Procesrecht. Overlijden tijdens procedure in eerste aanleg.  
Minderjarige erfgenamen en ontbinding v.o.f. Ontvankelijkheid  
wederpartij in hoger beroep.***

Erflater en zijn v.o.f. waren verwikkeld in een gerechtelijke procedure. Tijdens de procedure in eerste aanleg is erflater overleden.

Het geding is op naam van erflater voortgezet. De wederpartij heeft in hoger beroep de minderjarige erfgenamen van erflater gedagvaard en is daarmee volgens het hof niet-ontvankelijk. De minderjarigen zijn processueel handelingsonbekwaam, zodat hun wettelijk vertegenwoordiger gedagvaard had moeten worden.

De wederpartij heeft in hoger beroep ook de v.o.f. gedagvaard. Volgens het hof is de wederpartij terzake wel ontvankelijk. De v.o.f. is weliswaar door erflaters overlijden ontbonden, maar het bestaan van de v.o.f. is daarmee nog niet geëindigd. De vennootschap blijft voortbestaan voor zover dit voor de vereffening van het venootschappelijk vermogen nodig is. De v.o.f. kan ook in dit statium in rechte optreden en in rechte worden betrokken. Ook de uitschrijving uit het handelsregister tijdens de procedure in eerste aanleg doet hieraan niet aan af.

---

**Instantie:** Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

**Datum uitspraak:** 04-08-2015

**ECLI:** ECLI:NL:GHARL:2015:5803

**Zaaknummer:** 200.112.070

**Rechters:** H. van Loo, B.J. Lenselink en A.E.B. ter Heide

RECHTSPRAAK

***Boedelbeschrijving executeur toont niet aan dat nalatenschap 'ruimschoots positief' is. Wettelijke vereffening, einde executeurstaak.***

X en Y zijn enig erfgenamen van erflater en hebben de nalatenschap beneficiair aanvaard. Y is executeur. X verzoekt om schorsing of ontslag van Y als executeur.

De kantonrechter wijst het verzoek af. Volgens de kantonrechter is de executeurstaak al geëindigd, doordat de nalatenschap wettelijk vereffend moet worden (art. 4:149 lid 1 onder d BW). Y heeft in dit geval niet aangetoond dat de nalatenschap ruimschoots toereikend is om alle schulden van de nalatenschap te voldoen, in welk geval wettelijke vereffening afgehouden zou worden (art. 4:202 lid 1 onder a BW).

Dat de nalatenschap 'ruimschoots toereikend' is zal, blijkens de parlementaire geschiedenis, niet gemakkelijk kunnen worden aangenomen zonder maatregelen die redelijkerwijs waarborgen dat er geen onbekende schuldeisers meer zijn. Derhalve is niet slechts relevant dat de bekende activa de bekende passiva ruimschoots overtreffen, maar moet ook voldoende vaststaan dat geen 'nieuwe' passiva opduiken. Bij de beoordeling of is aangetoond dat de nalatenschap 'ruimschoots toereikend' is, moet rekening worden gehouden met de belangen van de schuldeisers van de nalatenschap.

In dit geval volstaat de boedelbeschrijving van Y niet. Deze laat te veel onzekerheid over de (waarde van de) activa, de mogelijke verkoopopbrengst en de kosten van afwikkeling. Gezien het aantal onduidelijkheden en de bedragen die hiermee zijn gemoeid, is niet duidelijk of en tot welk bedrag de bekende schulden zullen worden afgelost. Ook is niet gewaarborgd dat de opstelling alle schuldeisers vermeldt.

X en Y zijn tezamen vereffenaars (art. 4:195 lid 1 BW). De kantonrechter ziet geen aanleiding om van dit uitgangspunt af te wijken (art. 4:198 BW).

**Instantie:** Rechtbank Midden-Nederland

**Datum uitspraak:** 27-08-2014

**ECLI:** ECLI:NL:RBMNE:2014:7570

**Zaaknummer:** 3097928 UT VERZ 14-3722 RHM/1527

**Rechters:** E.E.M. van Abbe

**Wetsartikelen:** 4:149 BW, 4:195 BW, 4:198 BW en 4:202 BW